

ОГОХЛИК ҚҮНГИРОГИ ЧАЛИНДИ

“МЕН ҲАР КУНИ ЎҚИЙМАН, ИНТЕРНЕТНИ ҲАМ ЎҚИЙМАН. КИМ ҚАНДАЙ ГАПТИГАНИНИ ВАҚТИМ БОРИЧА, ҚЎЛИМГА ҚАЛАМ ОЛИБ, ЎЗИМГА ЁЗИБ ОЛАМАН. БАРИБИР 10 ТА ФИКРДАН 9 ТАСИ ТЎҒРИ БЎЛИВ ЧИҚАДИ. БУ ТЎҒРИ ИҶНАЛИШМИ? АГАР БИЗДА (ОАВ) ЁПИК БЎЛСА, СИЗЛАРНИ ҲАМ ҲЕЧ КИМ ЭШИТМАЙДИ...”

Президент Шавкат Мирзиёевнинг Қашқадарё вилоятига ташрифи чоғида бир гурӯҳ устоз-муаллимлар даврасида айтган бу самимий гаплари яшин тезлигига дунёга тарқалди. Мубоблағ эмас, мазкур машакқатли соҳага дахлор қатлам вакилларни кўяверинг, штото бир-инки соат ичира ижтимоий тармоқларда ушбу ҳаётйи фикрларни эшигтган, кузатган миллионлаб ўқувчилар кўнглида ўзгача хотиржамлик уйғонди. Нега? Чунки кейинги пайтларда ОАВ (хумладан, ҳак сўнгай айтиб келаётган айрим блогер, телеграм каналлари эгалари ва бошқалар) гисбатан жамоатчилик орасида ҳар хил колис гап-сўзлар тарқалгани ҳам рост. Лекин давлат раҳбари бундай шубҳаларга, бўлар-бўлмас гумонларга нуқта қўя қолди. Бу эса аслида ёнг оддий ҳаққи, яъни мамлакат Конституциясида қатъй тарзда аниқ-тиник белгилаб кўйилган масъулият, жавобгарликка ўзига хос ишора эди!

Дунёда ОАВиз жамиятни тасаввур қилишининг ўзи ғалати, тўғримиз? Шундун экан, Президент чалган огохлик қўнгироги барча бўғандаги катта-кичик раҳбарлар, ҳокими мөнбетлар, кўмита агентлар масъулларини баб-бравар мудроқликдан уйғотмоғи шарт. Негаки, ҳамон орамизда ёёғ ердан узилган айрим муолизимлар сўз эркинлиги, демократик матбуот тамойилларига беписандлик билан муносабатда бўлалтгани, бъязан журналист ва блогерлар фаолиятига ноқонуний равишда тўскинлик қилишга уринаётгани рост.

Яқин ўтмишним эслайлик: айнан ОАВ вакиллари қандай ахволда ишлаганини. Ҳақоний ёзилган, ёритилган мавзулар бир четда қолиб, аксинча, муаллифлар таъқиб ва тазиёйка дучор бўлганини уннуганимиз ўйқалим.

Хуллас, соҳа вакиллари учун мамлакат раҳбарининг айтган даъватбахш эътироғи ва рағбати неча минг-минглаб ҳамқасбларимизни рұхлантириб юборди, кўнгилларда ишонч, умид ўйғонди. Бу эса сўзга, қаламга сунянган, ҳамиша ҳаљ дарди, ташвишлари билан ёниб юрган ҳаљол, фидойи журналист ва блогерлар учун ҳеч качон ёпилмайдиган ҳақиқат эшикларини янада кенгроқ очди.

ТАХРИРИЯТ

МУНОСАБАТ

МАНТИҚИЙ ЁНДАШУВ ЖАМИЯТНИ ЎЗГАРТИРАДИ

ИНСОН РУХИЯТИНИ ТАДҚИҚ ҚИЛИШГА ИНТИЛУВЧИ МУТАХАССИСЛАР УЗОҚ КУЗАТУВЛАР НАТИЖАСИДА ЎЗИГА ХОС ҚАРАШЛАРНИ ИЛГАРИ СУРИШАДИ. ХУСУСАН, УЛАРНИНГ ФИКРИЧА, ЮРАГИ СУБҲИДАМДЕК, ТИЛАГИ БУЛОҚДЕК ТОЗА ОДАМЛАР ҲАММА НАРСАГА ТАБИЙ МУНОСАБАТ БИЛДИРАДИ. ҲАР ҚАНДАЙ ВОКЕЛИКДАН ФАҚАТ ЯХШИЛИК АХТАРАДИ. БУГУНИДАН РОЗИЛИК, ЭРТАСИДАН УМДИВОРЛИК ҲАЁТИЙ ТАМОЙИЛИГА АЙЛАНДИ. БУНДАЙЛАР САФИНинг АВВАЛИДА, ҚАТОРИНИНГ БОШИДА, ШУҲБАСИЗ, ФИДОИЙ ЎҚИТУВЧИЛАР ТУРАДИ.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев қаерга бормасин, ёнг аввало, устоз-муаллимларга эҳтийот кўрсатишсида, муаллимларнинг мулоҳазаларини тинглашга алоҳида вакт ажратишида, мулоқотларни расмиятиликтан холи тарзда ўтказишида улган маъно-мазмун, жамиятни ўзгартирishга мантиқий ёндашув мухассас. Қашқадарё вилоятига навбатдаги ташриф ҳам бундан мустансо бўлмади.

МЕН – МУАЛЛИММАН, МУАЛЛИМ!

Биринчи синғфа қадам қўйиб, савод чиқарганима кирк йилдан ошибди. Устозга ҳавасмандлик ҳозиргача сақланганни бежиз эмас. Зотан, ўшанда маҳаллада муаллимдан обрўслиси топилмасди. Ҳамиса он кўйлак кўйиб, бежирим бўйинбогт тақадиганлар ҳам улар эди. Ҳатто жамоа ҳўжалиги раиси ҳам шунчалик ороста кийинмасди. Тўй-маърқада даврага ўқитувчи кириб келганида барча беихтиёр кўзғалиб, тўрдан жой бўшатиларди. Шунинг учунни, билмадим, “Мен – муаллим бўламан!” деган болалар, “Устозимга ўшҳайман!” дегувчи ёшлар кўпчиликни ташкил қиласди ўша даврларда.

Бироқ кейинчалик шундай замон келдики, мактаб таълимига эътибор сусайди. Мураббийлик нуфузи то-

бора пасайди. Эркак ўқитувчилар илм ташиган портфелини уйга ташлаб, бозорда қоп кўтаришга ўтди. Янги Узбекистоннинг янги ислоҳотлари эса муаллимнинг обўсусини қайта тиклашга киришишдан бошланди. Давлат раҳбарининг ўзи ушбу жарабини қатъий назоратга олди. Мактабда сабок, бераидаганларнинг ойлик маошини камидан таълимда оларни кўтариш қатъий марра қилиб кўйилди. Таълим муассасаларининг моддий-техник базасини замон талабига мос даражага етказишига қаратилган дастурлар ишлаб чиқилиб, зарур маъблаглар ажратиди. Ана шу ҳаракат бугун ўз самарасини берадиганинга каттоя кичин гувоҳ.

Президентимиз Қашқадарёга ташрифидан даставвал мактабга киргани кун тартибини тузишдаги тасодифим? Асло ўйқ! Масалалар мояхиятига мантиқий ёндашув хосисаси бу! Ҳар қандай ўзгариши сифатли таълимга бориб тақалишини теран англаш ҳақиқати бу!

Карши туманидаги Янги Батош маҳалласи номига муносиб равишда 2021 йили ташкил этилган. Лекин шу ерда яшовчи 500 дан ортиқ ўғил-қиз ўн чакирим олисдаги таълим даргоҳига қатнарди. Энди уларнинг 660 ўринли ўз мактаби бор. Уттиздан ортиқ синфоналар, кутибхона, фаоллар зали, ошхона, STEM лабораторияси, компьютер ва касбга йўналтириш хоналари, очик ва ёпиқ спорт майдончалари, йўл ҳаракати ҳавфизлилари ўзига мавжуд. Хуллас, ёшларни камидан иккита чет тили ва битта замонавий ҳунар ўргатишга етарли шароит бор. Махсус жиҳозланган хоналар-

да ўқувчилар тикувчилик, заргарлик, пазандалик, сартарошлиқ, электрсозлик, компьютер ва мобиль телефонларни таъмидаш, робототехника бўйича қасб сирларини ўрганади.

Ана шундай сабоқларни эса жонкүяр муаллимлар беради, албатта. Давлатимиз раҳбари шундай ўқитувчилар билан очик мулоқот қилди. Юқорида таъкидлаганимиздек, бунинг учун алоҳида жой ҳозирланмади. Синфанинг ўзида табиий давра қурилди. Гурунг ҳам очик ва ошкорка кечди.

– Ҳар бир ислоҳот бўйича қарор қабул қилишда ўқитувчилар кўз олдидига бўлади, – деди Шавкат Мирзиёев. – Сир эмас, илгари болалар уч ойлаб пахтага чиқариларди. Биргина Қашқадарёда 155 минг ўқувчи ўрни етишмасди. Бу муммонни очиш учун вилоятга 1 трилион сўм маблаб ажратиди. 215 та мактаб қурилди. Ўқитувчиларнинг ойлик маошлари оширилди. Албатта, буларни яна давом эттирамиз. Лекин асосийси – сифат юқори бўлиши керак. Бу аввало ўқитувчиларнинг билимлигига, дунёқаршига, фидойилигига боғлиқ.

Самимий учрашувдан руҳланган педагоглар ўзларини ўйлантариётган ҳолатлар ҳақида эркин сўзларидар. Таълим сифатини оширишга қаратилган фикр ва тақлифларини бемалол баён этдилар. Жамиятни ўзгартирishга қодир шахсларни тарбиялашга йўналтирилган ислоҳотлар учун миннатдорлик билдирилар.

Давоми 2-саҳифада. ►►

МУЛОҚОТ

ЕТТИ ЙИЛЛИК ИМТИЁЗ ВА УСТАМАСИЗ ХАРИД ҲУҚУҚИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари Актом Хайтов раҳбарлигидаги ишчи гурӯҳ аъзолари Қашқадарё вилоятидаги қатор маҳаллалар, корхона ва ташкилотларда аҳоли бандлиги ва фаровонлигини ошириш ўйлида қилинаётган ишларни ўргандилар.

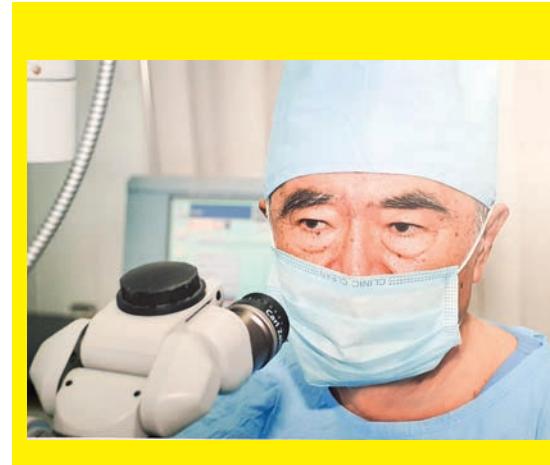

БУГУНГИ СОНДА:

МУАММОЛАР, МУРОЖААТЛАРГА ЕЧИМ БОР-У...

3
с.

ТИББИЁТ
СОҒЛОМ РАҚОБАТСИЗ
РИВОЖЛАНМАЙДИ

5
с.

ҚИСҚАРТМА
АТАМА КИМГА
КЕРАК?

6
с.

МУАММОЛАР, МУРОЖААТЛАРГА ЕЧИМ БОР-У...

ЯНГИ ЙИЛНИНГ УЧИНЧИ ОЙИ
ҲАМ БОШЛАНДИ. АНЬАНАГА КҮРА,
ҲАР ОЙ БОШИДА ОЛИЙ МАЖЛИС
ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИ ДЕПУ-
ТАТЛАРИ ЎЗЛАРИНИ САЙЛАГАН
ХУДУДЛАР АХЛИ ҲУЗУРИГА
БОРИБ КЕЛИШАДИ. ТАБИЙИКИ,
БИРОР ВАКИЛ ЎША САЙЛОВ ОКРУ-
ГИГА ДАМ ОЛИШ ё ТОМОША ҚИ-
ЛИШ УЧУН ҚАДАМ РАНЖИДА ҚИЛ-
МАЙДИ. АКСИНЧА, ОДАМЛАРНИНГ
ТУРЛӢ КҮРИНИШДАГИ МУРОЖААТ-
ЛАРИГА МАҲАЛЛИЙ ҲОКИМИЯТ
ВАКИЛЛАРИ БИЛАН БИРГАЛИКДА
ЕЧИМ ТОПИШ, КЎТАРИЛАЁТГАН
МУАММОЛАРИНИ ИМКОН ҚАДАР
ЎЗ ЖОЙИДА ТЕГИШЛИ ТАРТИБДА
ҲАЛ ЭТИШГА КИРИШАДИ.
O'zLiDeP ФРАКЦИЯСИ АЪЗОЛА-
РИДАН АЙРИМЛАРИ ФАОЛИЯТИГА
НАЗАР ТАШЛАЙМИЗ.

✓ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

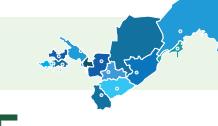

ФЕРМЕРЛАРНИ ЭШИТГАЧ...

Олий Мажлис Қонунчиллик палатаси депутати Равшан Мамутов ху-
дудлардаги учрашувларини Тўртқўл туманида фаолият юритаётган фер-
мерлар билан юзма-юз сухбатлашдан бошлади. Аввало, мамлакатимиз-
да амалга оширилаётган ислоҳотлар, қонунчилкдаги янгиликлар ва агарар
соҳага қаратилаётган эътибор ва 20 февраль куни парламентдаги Аграр ва сув
хўжалигига масалалари кўмитасининг кенгайтирган йиғилишида муҳо-
кама қўлинган мавзулар мазмун-моҳияти хусусида сўзлаб берди. Шунинг-
дек, Президентимизнинг 2023 йил 23 февралдаги “Қишлоқ ҳўжалигига
ахоли бандаригини ошириш ва ер участкаларидан самарағи тадбирланиш
чора-тадбирлари тўғрисида” ти короридан келиб чикувчи долзарб вазифа-
ларга тұхтала, мазкур ҳўжжатининг қабул қилиниши фермер ҳўжаликларига
қўшимча имтиёзлар яратишими таъкидлади. Мулоқотда қатнашган фер-
мерларнинг муружаат-таклифлари ёзиб олинид.

✓ СУРХОНДАРЁ

САЙЛОВЧИНИНГ САВОЛИ КЎП

Олий Мажлис Қонунчиллик палатаси депутатлари, O'zLiDeP фрак-
цияси аъзолари Ҳазратқўл Ҳўжамқулов ва Фахриддин Саматов Бойсун
ҳамда Шеробод, Жарқўргон туманлари сайловчилари билан учрашувлarda
мактаблар фаолияти, тадбиркорлик субъектлари, маҳаллаларда олиб бо-
рилаётган ишлар билан яқиндан танишиди.

Ҳўжамқулов дастлаб Бойсун туманинг Оби маҳалласи худудида “Фир-
давс невмединак” МЧЖ томонидан умумий қўймати 7 млрд сўмга тенг бўл-
ган тиббий клиниканинг куриши жараёни билан танишиди. Шундан сўнг шу
туманга қарашли Газа маҳалласида барпо этилаётган 6 гектар майдондаги
Ёшлар саноат ва тадбиркорлик зонаси фаолиятини туман ҳокими ҳамда мұ-
тасаддилар иштирокида ўрганди. Шеробод тумани Тароқли маҳалласидаги
“Тохижев Соҳиб” оиласи вий корхонасининг кредит олиш билан боғлиқ, анон-
чиликка ихтиослашсан “Сардорбек-Султонбек-Самир-Далер” МЧЖ ҳамда
“Азизбек-Шеробод-Экспорт” фермер ҳўжалигининг кредит қарздорлиги-
ни тўлаш муддатини узайтириш масалаларини икобий ҳал этиш чоралари
қўриди.

O'zLiDeP фракцияси аъзоси Фахриддин Саматов эса Жарқўргон
туманидаги Коракурсоқ ҳамда Халқбод маҳаллаларида янги қурилган
биноларни кўздан кечириш билан бирга мавжуд муаммоларни ҳам ўр-
ганди. Унга депутат ёрдамчиси Ш. Ахмедов, ҳалқ депутатлари туман
кенгаши котибиёт мудири А. Саманов, “Саховат ва қўмак” жамғарма-
си раиси С. Асадов ҳамроҳлик қилиди. Халқбод маҳалласидаги фуқаро-
лар йиғини биноси ва оиласи шифокорлик пунктларида яратилган
шарт-шароитлар ҳам эътибордан четда қомлади. Иккала бино ҳам таъ-
миратлаб экани, ичимлик суви, тиббий жиҳозлар йўлиги, лаборатория-
да кўлланяётган апаратлар эскириб кетгани маълум бўлди. Таҳлиллар
учун 20-25 км узоқликдаги туман марказига бориб-келиш нокулайлик
туғдираётани бўйича фуқаролар муружаат қилишиди. Ушбу муаммони
бартага этиш, айниқса, маҳалла худудига ичимлик суви олиб келини-
ши ҳамда оқова сув тизимлари обьектларини куриш, маҳалла йўлларини
таъмиратлаш билан боғлиқ ишлар 2023 йил ҳисобида амалга оширилиши

кўзланган. Бироқ уларга давлат бюджетидан ажратилиши режалашти-
рилган маблағларда муаммолар бўрлиги аён бўлди. Депутат мазкур
масалаларни ўз назоратига олган ҳолда тегиши вазирликларга сўров-
номалар чиқарадиган бўлди. Шундан сўнг, тўрт йилдан бери тўшакка
микханиб қолган Асқар Ҳожжатов ҳолидан хабар олди. Қўмакка мухтоҳ
беморнинг даволаниши учун тиббий ордер олиш ҳамда моддий ёрдам
кўрсатилишида амалий кўмак бериладиган бўлди.

✓ НАВОЙИ

ЁШ МУТАХАССИСЛАРГА ТАЛАБ КАТТА

Олий Мажлис Қонунчиллик палатаси депутати, O'zLiDeP фракция-
си аъзоси Ақшагул Тулегенова вилоят худудий партия ташкилоти ва
Кониме туман ҳокимлиги маъсуллари билан бирга “Навоий барака чевар-
лари” МЧЖда бўлиб, корхона фаолияти билан яқиндан танишиди, муаммоларни ўрганди. Корхона раҳбари Диљрабо Саидова тадбиркорлик фао-
лияти билан танишитирар экан, экологик тоза, арzon ва сифатли текстил
маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган, айниқса, бу борада инновациян ғоя-
ларни амалиётга жорий этиш замон талаби эканини таъкидлади. Тадбиркор
корхона тармоғини янада кенгайтириш ниятида эканини, бунинг учун
ёш, интилувчан, соҳа бўйича замонавий билимга эга мутахассисларга эҳти-
ёж борлигини билдириди.

Депутат туман ҳокимлиги оила ва хотин қизлар бўлими бошлиғи
С. Написовага “Ёшлар дафтари”даги ишсизларни корхонанинг ўзида
касбга ўқитиш ва иш билан таъминлаш, караб-хунар мактаби раҳбарияти
билан келишган ҳолда ўқувчиларни бу ердаги жараён билан танишити-
риш, ишга жойлаштириш бўйича аниқ, манзилли тадбирларни белгилаш
таклифини берди.

✓ ФАРГОНА

МАСАЛАЛАР ЖОЙИДА ҲАЛ БЎЛДИ

Олий Мажлис Қонунчиллик палатаси депутати Мавруда Ҳўжаева-
нинг Ўзбекистон туманидаги ўрганишлари қизғин кечди. Сайловчилар билан
учрашувнинг илк манзили тумандаги 31-умумий ўрта таълим мактаби
бўлди. Ўқувчилар билан мuloқotda мамлакатимиз таълим тизимида олиб
борилаётган ислоҳотлар, соҳага тегиши қабул қилинаётган қарор ва фу-
қаронлар ҳақида сўз борди. Шундан сўнг яратилган шарт-шароит, тўғараплар
фаолияти билан яқиндан танишишиб, ёшларнинг мустақил фикрини камол
тоғтиришига хизмат қиладиган, ижодкорликка йўналтирувчи натижали таъ-
лимни ташкил этишига қаратилган таклифлар берди.

Айтиш жоизки, тумандаги 4-мактаб ҳам депутатнинг саъй-ҳаракати
билип давлат дастурига киритилиб, кўшимча бино куриш учун бюджет-
дан 3 млрд 600 млн сўм маблағ ажратилган эди. Бугунги кунда мазкур
таълим масканинг 340 нафар ўқувчи таҳсил олмоқда. Депутат ўқитувчилар
билип сухбатлашиб, мактабнинг моддий-техник базасини яхшилаш бўйича
маслаҳатларини билдириди.

Ҳалқ ноиб туманнинг энг чекка ҳудуди жойлашган Ҳотамтой маҳал-
ласида ҳам сайловчилар билан учрашиб, уларни қўйнаётган, ўйлантира-
ётган муаммоларни ўрганди. Мазкур учрашувда Айваржон Файзуллаев,
Салимжон Акбаров, Гулнорахон Отажонова, Шерзодбек Сатторовнинг му-
аммолари жойда ҳал этилган бўлса, айрим фуқароларнинг масалаларига
қонунч тушунтиришлар берилди. Муддат талаб этиладиганларига масъул-
лар бириттирилиб, назоратга олинди.

✓ НАМАНГАН

ДЕПУТАТ КИТОБХОНЛИК ТАРФИБОТИДА ҲАМ ФАОЛ

Олий Мажлис Қонунчиллик палатаси депутати, O'zLiDeP фракция-
си аъзоси Зафар Ҳудойбердиев иштироқида ўтказилган мuloқotлар ҳар
доим қизиқарли бўлади. Бу гал ҳалқ вакили Норин туманида янги куриб
битказилган 43-мактабнинг очилиши маросимида ҳоким Жўрабек Нурматов
билип бирга иштироқ этди. Депутат ўз сўзидә давлатимиз раҳбар илгари
сурган тараққиёт стратегиясининг мазмун-моҳияти ҳақида гапидри. Айниқ-
са, стратегияда аҳолига ахборот-кутубхона хизматини кўрсатишни янада
ривожлантириш, китобхонлики кенг оммалаштириш ҳамда “Китобсевар
миллат” умуммиллий ғоясини рўёба чиқарши бўйича белгиланган мухим
вазифаларни санади. Ёшларга яратилётган шароитлардан оқилюна фой-
даланиб, билим ва тафаккурларини бойитиш мақсадида кўплаб китоблар
үқишилари лозимлигини ўқтириди.

Шундан сўнг парламент депутати яна бир янги қурилган муассаса –
38-мактаб фаолияти билан танишиди. Бу ерда келгусида амалга ошириш
лозим бўлган ишлар бўйича мутасаддиларга фикр-мулоҳазаларини бил-
дириди. З. Ҳудойбердиев яқинда фойдаланшига топширилган 27-МТТ ва
таъмирлаш ишлари давом эттаётган 35-МТТда ҳам бўлиб, зарур кўрсатма-
ларини бергач, Кемабоши маҳалласи аҳли билан учрашибди. Уларни қўйнаёт-
ган муаммоларини тинглаб, саволларига жавоб берди.

✓ ЖИЗЗАХ

БАХМАЛДА АҲВОЛ ҚАНДАЙ?

Олий Мажлис Қонунчиллик палатаси депутати Феруза Нигматова-
нинг Бахмал туманида сайловчилар билан учрашувда ҳокимлик ва мута-
садди ташкилотлар вакиллари ҳам ҳозир бўлганни аҳоли мурожаатларини
жойда ҳал қилиш имконини берди. Шундай мuloқot туман Ҳалқ қабулхо-
наси вакиллари иштироқида ҳам ташкил этилди. Депутат ҳудудда ўтган
йили инвестиция дастури асосида бунёд этилган ва реконструкция қилин-
ган 85 ва 83-умумтаълим мактаблари фаолияти билан танишиди. Масканлар
ҳали ҳамон тўлиқ жиҳозламагани аниқ бўлди. Жумладан, 83-мактабга ош-
хона, кутубхона, спорт жиҳозлари етакциз берилмаган, 85-мактабдагилар
ҳам компютер ва бошқа ўқув жиҳозларини интиқлиқ билан кутишмоқда.
Мутасаддилар билан камчилик сабабларига ойдинлик киритилди. Уларни
бартараф этиш, айниқса, маҳалла худудига ичимлик суви олиб келини-
ши ҳамда оқова сув тизимлари обьектларини куриш, маҳалла йўлларини
таъмирлаш билан боғлиқ ишлар 2023 йил ҳисобида амалга оширилиши

Ўрганишлар давом этмоқда.

Саҳифани “XXI asr” мухбири
Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА тайёрлади.

РУХ БЕРДИ, ҚАНОТ БЕРДИ БУ ТАШРИФ

Шуҳрат АСЛНОВ,
O'zLiDeP Қашқадарё вилоят кенгаши раиси,
халқ депутатлари вилоят кенгаши депутати

Президентимизнинг ижтимо-иқтисадий ислоҳотларнинг бориши билан таниши мақсадида Қашқадарё вилоятига ташрифи чоғида воҳадати 6 та янги корхона ўз фаолиятини йўлга кўйди. Эндилиқда Қарши туманидаги “Омад старт”, Қарши шаҳридаги “Китоб ип йиги-рӯв”, Дехқонбод туманидаги “Бахт текстил”, Шаҳрисабз шаҳридаги “Оқсанор тэкстил” ва “Пит-стоп” корхоналари ҳамда мебель фабрикасида минглаб йигит-қизларнинг бандлиги таъминланади.

Эътироф этмоқ жоизки, сўнгги беш йилда вилоят иқтисадий салоҳиятини юқсалтириш учун 10 миллиард доллар инвес-

тиция жалб қилинди. Тадбиркорлар сони 2,5 баравар ортиб, кўшимча 325 мингта янги иш ўрни яратилди. Воҳамиздан саноати ривожланмаган 8 та туман бор эди. Махаллий ишлаб чиқариш ривожлантирилган боис мазкур туманларнинг вилоятидаги улуши 36 фомизга етказилди. Янги-янги лойиҳалар амалиётга татбик этилиб, махаллий хомашедан экспортбош маҳсулотлар ишлаб чиқариш йўлга кўйилди. Бу йил ҳам вилоятимизга 1,5 миллиард доллар инвестиция жалб қилиниб, 440 минг аҳолини даромади иш билан таъминлаш режалаштирилмоқда.

Ишлаб чиқариши ривожлантириш – янги саноат корхоналарини ишга тушириш демактир. Уларнинг бетўхтов ва самарали ишлари учун электр энергияси талаб этилади. Тадбиркорларни ривожлантириш орқали янги иш ўрнини яратиш учун вилоядаги энергия таъминотини яхшилаш ниҳоятда зарур. Электр энергиясини табиий газ ёқиб ишлаб чиқараётганимизни

хисобга олсак, ундан тежамкорлик билан фойдаланишини давр тақозо этаётир. Давлатимиз раҳбарни қўёш ва шамол энергиясидан самарали фойдаланиши борасида бир қатор амалий таклифларни ўргата ташлади. Ўз уйида қўёш батареяси ўрнатган фуқаро хонадонини электр билан таъминлашгина қолмай, ортиқасини давлатта сотиш орқали даромад топлиши мумкин. Шамол курилмаларини воҳамизнинг тоб этаклари ёки электр энергия симлари этиб бормайдиган чўл худудларида ўрнатиш электроэнергиядан фойдаланишининг иқтисадий самарадорлигини ошириб, кўпгина ишлаб чиқариши соҳалари, айниқса, чорвачиликни ривожлантириша жуда кўл келишини айтиб ўтди.

Президентимиз махаллий ишлаб чиқариши ривожлантириш орқали аҳоли бандлиги ва фаровонлигини ошириш учун қанчча маблағ зарур бўлса, шунча маблағ ўйналтирилишини таъкидлади. Туман, шаҳарлар-

даги саноат зоналарида бўш турган майдонларда 50 та лойиҳа амалга оширилиб, 2 мингта янги иш ўрни яратиш борасида мутасаддиларга кўрсатма берилди. Жойлардаги “ўсиш нуқталари”га тадбиркорларни жалб қилиш, уларни ҳар томонлама кўллаб-куватлаш янги иш ўринлари яратишга якиндан ёрдам беради.

Партиямизнинг асосий электорати бўлган тадбиркор ва ишбайлармонлар учун шарт-шароит яратиш, янги лойиҳаларни амалиётга татбик этиш, ислоҳотларни жадаллаштиришга кўмаклашши дастурий мақсадларимизнинг бош фоясини ташкил этади. Ушбу ташрифдан руҳланган депутатларимиз ва фоалларимиз вилоядаги махаллий ишлаб чиқариши ривожлантириш ёшларни тадбиркорликка йўналтириш орқали бандлигини таъминлаш борасида партияйи лойиҳаларни амалиётга татбик этиш юзасидан тушунтириш-тарғибот ишларини янада кучайтиради.

КАСАНАЧИЛИК – БАНДЛИК МУАММОСИ ЕЧИМЛАРИДАН БИРИ

Исмигул ХУШМУРОДОВА,
O'zLiDeP Қашқадарё вилоят кенгаши
раисининг аёллар масалалари бўйича ўринбосари,
вилоят кенгаши депутати

Давлатимиз раҳбарининг ҳар галги ташрифи воҳамизда янги-янги ташаббуслар сари йўл очади. Илгари Батош мажалласининг цеккаси бўлган мазкур қишлоқ 4 мингдан зиёд аҳоли истиқомат қиласа-да, ислоҳотлардан бирор четда эди. Кейнинг уч йил ичida янги Батош мажалласи номини олган ушбу маконда улуғвор ишлар амалга оширилди. Мажалла ҳудуди ободонлаштирилди, янги тадбиркорлик субъектлари ишга туширилди. Тўқимачилик корхонаси, дорихона, мини банк, озиқ-овқат дўйонлари ва хизмат кўрсатиш устахоналари ишлаб турди.

Мазкур ҳудуддан сайланган вилоят кенгаши депутати сифатида сайловчиларим билан мулоқотларда хотин-қизлар ўртасидан ишсизлик долзарб муаммо эканини жу-да яхши биламан. Аҳоли турмуш шароитини

хонадонма-хонадон ўрганиш чоғида жуда кўп аёллар менга иш сўраб мурожаат этишарди. Уларни ишга жойлаштиришда катта қиййинчиликларга дуч келганиман. Не-не идораларга бош уриб, амалий ёрдам сўраган пайтларим бўлган. Чунки бу ерда тадбиркорлик субъектларини ҳисобга олмагандан, ийрик саноат корхоналари дёврли йўқ ҳисоби. Шу боис ташкил этиладиган касаначилик маркази хотин-қизлар бандлигини таъминлаш борасида қатор муаммолар ечимида хизмат қиласи. Президентимиз марказда ёшлар ва хотин-қизларга ҳунар ўргатига учун яратилаётган шарт-шароитлар билан яқиндан танишиб, мажаллий хунармандларни хомашё билан таъминлаш, аҳоли зич мажаллалардаги коллежларнинг маълум хоналарини касаначиларга ажратиш бўйича топшириклир берди.

Янги Батошга туаш Батош, Хониён, Тараққиёт, Дашиб, Жумабозор каби мажалласарда истиқомат қиласётган 24 мингдан ортик аҳоли бандлигини таъминлашда муҳим аҳамият касб этадиган мазкур марказда нафақат тикувчилик, чармдўзлик, гиламчилик махсулотлари тайёрланади, балки уйда ўтирган хотин-қизларга касаначилик

орқали хунар ўргатилиб, бандлиги таъминланади. Ҳоким ёрдамчиси ҳамда хотин-қизлар фаолиётини ишсиз фуқароларни аниқлаб, қизиқиши ва хоҳишлирга кўра йўналишлар бўйича усталарга бириткиришни режалаштирилмиз. Энди, касаначилик ишга келиши шарт эмас. Агар буюртмаларни ўз вақтида тайёрлаб, сифатли маҳсулот чиқариши эпласа, бемалол ўйда ишлами мумкин. Улар дастоҳ ва зарур хомашё билан таъминланади. Буюртмачи ва касаначилик ўртасида тузилган шартномалар ҳоким ёрдамчиси томонидан “Ягона меҳнат миллий тизими”га киритилади. Бу билан минглаб ёшлар ва хотин-қизлар меҳнат стажига эга бўлигинга қолмасдан, хунарлари ортидан фаровон яшаш баҳтига муяссар бўлишиади. Вилоядаги 80 та мажаллада 6 мингдан зиёд аҳоли касаначилик билан шуғулланади.

Президентимизнинг имзолаган қарори эндилиқда улар учун кенг имкониятлар эшигини очади. Хусусан, жалб қилинган ҳар бир касаначи учун тадбиркорга 2 миллион сўмгача имтиёзли револьвер кредит ва 1 миллион сўмгача фоизсиз сусда берилади. Касаначи ўзини ўзи банд қилса, солик тўла-масдан ҳам фаолият олиб бориши мумкин. Касаначиликка жалб қилинган эҳтиёжданд фуқаро 6 ой давомидаги ижтимоий нафака олиши мумкин. Асбоб-ускун ва хомашё сотиб олишига 9 миллион сўмгача субсидия берилади. Касаначилирни жалб килган тадбиркор ва кластерлар учун фойда ва айланма солиги, давлат мулики ижараси 2 баравар камайди. Бу имтиёзлар воҳадаги 150 та мажалладаги ишлари хотин-қизларнинг бандлигини таъминлаш, турмуш фаровонлигини оширишда кўл келади.

БОШЛАНГИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА

ФАЛВИР СУВДАН ҚАНДАЙ КЎТАРИЛЯПТИ?

Умиджон АБДУРАҲМОНОВ,
O'zLiDeP Сиёсий
Кенгаши Ижроия қўмитаси
сектор мудири

Ҳар қандай партияning асосий таянчи бошлангич ташкилотидир. Сабаби, меҳнат жамоаларида, мажалласарда фаолият юритаётган, бевосита жа-маотчилик билан ишлайдиган, партия ғояларини ҳаётга татбиқ этиш йўлида бирлаштирадиган тузилма ҳам айнан қўйи бўғин.

Айни шу митти сиёсий таянчи нўктиси фаолиятини тақомиллаштириш бугун устувор вазифалардан бирига айланган. O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитасининг тегисли қарорига асосан шу йилнинг 15 февралядан ўтиборан бошлангич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов յиғилишлари бошланганини ҳам шу мақсад йўлидаги асосий қадамлардан.

Иккى йил давомадиган мазкур мухим жаёндан давомида БПТлар фаолияти хусусида аниқ хуносалар чиқарилади. Шунингдек, уларнинг ўтган йилдаги фаолияти тақиёд-таҳлилий равишда кўриб чиқиб, жорий йилда бажарилиши лозим болгандан устувор вазифалар юзасидан партия фаолияти, мажаллий кенгаши депутатлари иштирокида давра сұхбатлари ташкил этиши режалаштирилган.

Кайд этиш керакки, мазкур тадбирларда ушбу бўғинлар ишни бахолаш, раис ва уларнинг ўринбосарларини салаш энг асосий вазифа. Зоро, бугунги кунда атрофига 1 миллион 300 мингга яқин партия аъзосини бирлаштирган 14 минн 132 та қўйи БПТга муносиб етакчилар раҳбарлик килиши истиқболдаги устувор вазифаларнинг мувafferияти ҳал этилишида мухим роль ўйнайди.

Бир сўз билан айтганда, БПТлар фаолиятини жонлантиришга давр олди-мизга қўйётган талаблардан келиб чиқиб ёндашилмоқда. Бошлангич ташкилот фаолияти қанчалик самарали бўлса, партия кенгашиларининг амалий ишлари саломи ҳам шунчалик ортади. Бу эса партияning жамиятда таъсир кучи, обў-эътибори ошишига, дастурий мақсадлари рўйбга чиқишига хизмат қилиши шубҳасиз.

Йиғилишда куйи бўғин томонидан ўтган йили амалга оширилган ишлар алоҳида ўтироф этилди. Мазкур ташкилотнинг 2022 йилдаги фаолияти юзасидан ҳисоботи изжобий баҳоланди. Бошлангич партия ташкилоти раиси ва ўринбосари қайта сайланди ҳамда 2023 йилдаги устувор вазифалар белгилаб олинди.

O'zLiDeP Тошкент шаҳар кенгаши матбуот хизмати

O'zLiDeP Иштиҳон тумани кенгаши қошидаги 3-мактабда ўтган ҳисбот-сайлов յиғилиши ҳам қизғин кечди. Унда БПТ раиси сўзга чиқиб, кун тартибидағи масалаларга тўхтади, 2022 йил давомидаги фаолияти тўғрисида ҳисбот берди. БПТ аъзолари 2023 йил иш режасини тасдиқлаб олишиди. Азиз Шакаров БПТ раиси этиб сайданди.

“Ўртасой-Янгири” массулияти чекланган жамияти қошидаги БПТ сайловида С.Усмоновнинг ҳисботи қониқарли деб топилди. БПТ раиси ва ўринбосарларини қайта сайлаш тақлифи бори овоздан мъзкулланди.

O'zLiDeP Янгири шаҳар кенгаши аппарат раҳбари Н.Бабахонов “Янги Ўзбекистоннинг 2022-2026 йилларга мулжалланган тараққиёт стратегияси ва 2023 йил – “Инсонга ўтибор ва сифатли таълим” йилида амалга оширишга оид давлат дастурли “даги белгиланган вазифалардан келиб чиқкан ҳолда БПТнинг жорий йилдаги устувор вазифалари тушунтириши берди.

O'zLiDeP Ширин шаҳар кенгаши аппарат раҳбари иштирокида “Алоқабоғланмаси”даги БПТда ўтган ҳисбот-сайлов յиғилиши ҳам савол-жавобларга, тақлиф-мулоҳазаларга бой тарзда ташкил этилди. Йиғилишда бошлангич партия ташкилоти раисининг ўтган йилдаги фаолияти ҳамда 2023 йил учун иш режасини тасдиқлаш ва БПТ раисини сайлаш кун тартибидағи асосий масалалардан бўлди.

O'zLiDeP Чуст туман кенгаши аппарат раҳбари, депутат Р.Ҳакимов томонидан туман ҳаљ таълими бўлими хузуридан бошлангич партия ташкилоти ҳисбот-сайлов յиғилишида асосий масалалар қаторида партия аъзолари сони ва фаоллигини ошириш каби долзарб мавзулар юзасидан сұхбат ташкил этилди.

Шунингдек, ахолини қийнаб келаётган муаммоларни ўрганиш ва амалий ёрдам кўрсатиш бўйича ҳам келишиб олинди.

Ҳудудий партия кенгашиларни матбуот хизматлари материаллари асосида тайёрланди.

НУҚТАИ НАЗАР

ТИБИЁТ СОҒЛОМ РАҶОБАТСИЗ РИВОЖЛАНМАЙДИ

Ўтган асрнинг 80-йиллари билан бугунги тибиёт ўртасидаги ривожланиш, тафовутни солиштирасак, фарқи еру осмонча. У даврларда техника ва технология ҳозиргидек тараққий этмаган, масалан, ўзим мансуб бўлган офтальмология соҳаси анча орқада эди. Шунинг учун ҳам 1984 йили қанча қаршиликларга қарамасдан, кўриш нерви яллиғланиш касалликларининг компьютер диагностикаси ва замонавий даволаш усулларини биринчи бўлиб тақлид этганди. Бу ўша пайтда соҳада жуда катта янгилек сифатида баҳоланганд. Бугун эса ўша тажрибалар ҳам ҳатто анча ибтидоиди саналади, ишонсангиз.

Энди замон ўзгарди, тараққиёт тезлашмоқда. Аввало, давлатимиз раҳбари, ҳукуматимиз халқимиз саломатлигиги мухофаза қилиш билан боғлиқ барча ислоҳотларнинг изчил амалга оширилиши бўйича кейинги беш-олти йил ичидаги жуда катта ташабbusларни ўртага ташлади. Масалан, 2007 йили Республика ихтисослаштирилган кўз микрохирургияси маркази, вилоятларда кўз шифононалари, қолаверса, ҳусусий кўз касалликларни клиникларига асос солиниши ўзбекистонинг ўзига хос офтальмология мактаби яратилишига хизмат қилиди. Айниқса, кейинги йилларда, бошқа соҳаларга қофалот беролмайди, лекин офтальмология тизимида кўлга киритилган ютуқлар, моддий-техник база ва мутахассислар малақаси бўйича жаҳоннинг исталган мамилалари билан бемалол рақобатлашни олишимиз мумкин. Ҳусусан, кўз микрохирургияси йўналишида катаракта, глаукома, тўр парданинг кўниши ҳамда қовоқ соҳаси билан боғлиқ жарроҳлик амалиётларини ўтказиш, кўриши аъзоларини тақомиллаштириш, ҳайвонлардан олинган тўқумаларни кўз касалликларини даволашда ишлатиш, янги дори-дармонарни кўллаш бўйича натижалар таҳлилини юритиш борасида ўзига хос тажриба мактаблари яратилди.

Оддий мисол: бундан 15–20 йил аввал катаракта, миопия, птеригиум ва бошқа касалликларни жарроҳлик усулида даволаш учун беморлар, албатта, 3–7 кун стационар шароитда ётқизиларди. Ҳозирчи, эндилиқда 80–90 foиз жарроҳлик амалиёти лазер, ультратовуш аппаратлари ёр-

дамида микроинвазив, замонавий амбулатор жарроҳлик усулларида амалга оширилияпти. Беморларга ўша куннинг ўзидаёт ўйларига жавоб берилмоқда. Бу эса, биринчи навбатда, қатор қуайликлар яратишдан ташқари, вақт, маблағ сарфини камайтиришада.

Холиджон КОМИЛОВ,
Ўзбекистон Қаҳрамони, Тибиёт ҳодимларининг
касбий малакасини ривожлантириш маркази
офтальмология кафедраси мудири,
тибиёт фанлари доктори, профессор

фар тибиёт фанлари доктори, 35 нафар тибиёт фанлари бўйича фалсафа доктори ва фан номзоди, юзлаб клиник ординаторлар, минглаб кўз шифокорлари ва умумий амалиёт шифокорлари тайёрланди ва малакасини ошириди. Шу ўринда соҳадаги ютуқларни эътироф этиши баро-

кўриш вақти ётди. Асосиysi, ҳар бир шифокорга тоифа ва лицензия бериш тизимини тақомиллаштириш ҳамда ходимни ижтимоий, ҳуқуқий ҳимоя қилиувчи тизими ишга тушириш керак.

Ваҳоланган, тибиёт тараққий этган давлатларда аллақачон соҳа бошқарув тизимига менежер ва маркетологлар кириб келганига анча бўлди. Бизда эса, тан олиш керакки, ҳали бу борада кескин ўзгариш сезилмаяпти. Ҳозирда Европанинг ўзида мазкур соҳада ўтиладиган тўрт мингдан зиёд университетда бакалаврият, магистратура ва бир йиллик ўкув курслари фаолият кўрсатмоқда. Келгусида хусусий клиника ишини юритувчи менежер ва маркетологлар тайёрлаш мамлакатимизда ҳам йўлга кўйилса, бу соҳага хориж тажрибаси татбиқ этилса, мақсадга мувофиқ бўларди деб ҳисобланйман. Чунки айнан хусусий клиникаларнинг иш бошқарув тизими учун олий маълумотли, иктидорий таъбий билимга эга менежер ва маркетологларни тайёрлаш бугунги замон талабидир. Бунинг учун хориж университетлари билан шартнома тузид, кўпроқ ёшлиари мизни малақа оширишга юбориши, юртимиздаги иктисолидётга йўналтирилган олий таълим муассасалари хузурида дастлаб факультет, кейинчалик институт, университет миқёсида ўқитиш тизими ўйлга кўйиш мақбул. Бу каби долзарб вазифаларни ѓхта татбиқ этиши, ўз навбатида, ёшларга чет тилини мукаммал ўрганиш талабини қўяди. Шу билан бирга, юкори тажрибага эга хорижлик мутахасисларни таъкид этиб, маҳорат дарслари, тренинглар ва ўкув курсларини ташкил қилиш, телевизион – масоғавий диагностика ва даволаш усуллари кўламини кенгайтириш ҳам соҳа ривожида мухим ўрин тутади. Шу билан бирга, интернет ресурслардан самаралий фойдаланиш, муассаса имкониятларини кенг ёритиб бориш тибиёт туризмини ривожлантиришга хисса кўшади.

Муҳтасар айтганда, дунёда соғлиқни сақлаш соҳаси жадал ўзгараётган билди. Дарвада ёшлар малақасини ошириш, жаҳон стандартлари ва талабларига жавоб берадиган ўз мутахассисларни тайёрлаш тибиётимизни янада ривожлантиришда мухим аҳамият касб этади.

Шифононаларда янги дори-дармонар ва жарроҳлик усуллари билан кўз касалликларни даволаш бўйича маҳорат дарсларини ўтказиб келяпманд. Ҳар ийли юртимизнинг турли ҳудудларидан келган юзлаб ҳамкасларим Тибиёт ҳодимларининг касбий малакасини ривожлантириш маркази хизуридаги офтальмология кафедрасида малақа оширади. Ҳеч иккilonammasdan, ишонч билан айти оламанки, бизнинг кафедрамизда кўз шифокорлорига мактаби яратилганига кўп вақт бўлди. Замонавий технологияларга асосланган кўз микроЖарроҳлиги ва компютер техникасини кўллаш бўйича илмий-амалий ишлар қилинди. Клиник офтальмология, нейроофтальмология соҳалари бўйича 8 на-

барида айрим камчиликлар мавжудлигини ҳам инкор кўлиб бўлмайди. Эндиғи долзарб вазифалардан бири айнан шу нуксонлар илдизини ҳам аниқлашиб, уларга ечим излаш бўйича чора-тадбирлар белгилашдан ибораттирди. Масалан, шифокорлар малақасини ошириши Тибиёт ҳодимларининг касбий малакасини ривожлантириш маркази ва унинг филиаллари (Наманганд, Сирдарё, Жиззах, Қашқадарё ва Навоий вилоятлари)да мувофиқияти олиб борилмоқда. Шунингдек, тибиёт ҳодимлари Хиндиистон ва Россиядаги курсларда малақа ошириб қайтишяпти. Шундай бўлса-да, менинг таклифим – шифокорлар малақасини ошириш сифатини янада яхшилаш масаласи ҳақида жиддий ўйлаб

ОЧИГИНИ АЙТГАНДА...

ҚУРОЛИМИЗ ҲАМ, ҚАЛҚОНИМИЗ ҲАМ МАЪНАВИЯТ БЎЛСА...

Равшан ФОЗИЛОВ,
O'zLiDeP Тошкент шаҳар
кенгаси раиси, Ҳалқ депутатлари
Тошкент шаҳар кенгаси депутати

БИР САВОЛ МЕНИ ДОИМ
ЎЙЛАНТИРАДИ: “ЮКСАК МАЪ-
НАВИЯТЛИ ЖАМИЯТ ҚУРИШ
ЙУЛИДА, АВАЛО, НИМАЛАРГА
ЭЪТИБОР ҚАРАТИЛАДИ?”
ЖАВОБИ ЭСА БИР ҚАРАГАНДА
ЖУДА ОСОН – ЁШЛАР ТАРБИЯ-
СИГА ЭЪТИБОРДАН БОШЛАШ
КЕРАК ҲАММАСИН! БУГУН
ДАВЛАТИМИЗ РАҲБАРИ БОШ-
ЧИЛИГИДА АЙНИ ШУ МАСАЛА-
ДА ОЛИБ БОРЛАЕТГАН
ИШЛАР МОҲИЯТИДАН ҲАМ
АНГЛАШ МУМКИН БУНИ.

Ҳозирги глобал маконда сиёсий, иктисолид, ғоявий қарама-қаршиликлар ниҳоятда кучайган. Кўриб турибмиз барини. Шу сабаб ҳам ёш авлод тарбиясининг ўрни ва аҳамияти ҳар қочонгидан мұхимлиги ҳеч кимга сир эмас.

Ҳўш, бугун аҳборот асрода болаларимизни бузгунчи ғоялардан, мағкуравий хуружлардан қандай ҳимоя қилимиз? Тақиқлаш, чеклаш орқалими? Йўқ. Бу энди имконис. Имкони бўлгандага ҳам натижаси биз куттандек бўлмаслиги мумкин. Шу тобда ҳинд давлат арбоби Махатма Гандининг бир гапи ёдга туши: “Ўйимизга тоза ҳаво кириши учун деразан очсан, у билан бирга чанг-тузон ҳам киради”. Жуда доноға фикр. Айни пайтда юқорида кўйилган саволга жавоб ҳам.

Ҳаҷолатта қарши маърифат, ғояга қарши ғоя билан курашиш зарур, деган таомойил ҳамон долзарб. Таълим тизимиңнинг маънавий-ахлоқий мазмунини ошириш, ёшларга мустақиллик ғоялари, миллий аънаналарига содиқлик руҳини чуқур сингидириш, уларда ёт ғоя ва мағкураларга нисбатан иммунитет ва танқидий тафаккурни мустаҳкамлаш бўйича

кенг кўламли иш олиб бориш устувор вазифа бўлбиль қолмоқда. Агар ёшларимизни маънавий етук этиб тарбияласак, ҳеч қандай хавфдан кўрқмасак ҳам бўлади. Чунки маънан барқамол, ўзлигини англаган киши ҳар қандай вазиятда, ҳар қандай пайтда яхшини ёмондан, онки қорадан ажратса олади, ҳеч бир турози уни ўз домига тортолмайди. Бундай пайтда қурол ҳам, қалқон ҳам маънавий ятди.

Айни мақсадга эришиш учун бир киши, бир ташкилот ишлаши камлик қилиади. Биз депутатлар ҳам бир ёқа, бир енг бўлиб бу майдонда фаол бўлишимиз шарт.

QOB | QISHLOQQURILISHBANK

8-MART

**XALQARO
ХОТИН-ҚИЗЛАР
KUNI MUBORAK
ВО'ЛСИН!**

**O.
QUANT**

Bank qo'lingizda bo'ladi!

qqb.uz 1254

БУЮКЛАРНИНГ ОНАЛАРИ БУЮК БЎЛГАНМИ?

Хаётот олами чексиз. Поёнсиз кенглик гўё. Адогсиз коинотдек. Бу не мўжизалигини англаш учун ўй сурганда ҳам яна шу фазога қайтий қолади инсон. Бэзан шунача ҳәёллар банд этадики, улар нафақат кун, балки ой давомидга мудом ўйимда бўлади. Масалан, анчадан бери доворуғи дунёга достонлар – буюк шахсларнинг оналари қандай аёллар бўлган экан, деган савол атрофида мулоҳаза юритаман. Айни мавзуда бирор маълумотга дуч келиб қолсан, дарров охиригача ўқийман. Тила топгандек қувони кетаман.

Англадимки, волидалар васифда Ҳозрат Навоий ҳамон пешкадам. Асрдош ижодкорлар орасида эса Абдулла Ориповга етадиганини топиш душвор экан. Қаҳрамон шоиримизнинг “Она деганном...”, “Ўзбек онаси” ёки “Онамни эслаб” каби оҳанрабо янглиг шеъллари миллионлаб муҳлислар қалбини забт этгани рост.

Низомиддин Мир Алишер онани яратув шахс ва дўсту аниш санаған. Аваллари оқиза атаглан аёллар аслида жамиятнинг муҳим бўғини эканини ургулаган. “Маҳбуб ул-қулуб” да хотинлар эрракларнинг ижтимоий фаолигига ижобий тасъир кўрсатишига ишора берган. Аёл сиймосидаги ҳаёл, ифрат ва вағони жуда қадрлаган Навоий бобомиз қарийб беш ярим аср илгари “Пок хотунлар ёғининг изи юз туман нопок эрдин яхшироқ” дея битганида нечани ҳақ эди.

Орадан беш юз йил ўтиб, Абдулла Ориф аёлнинг, онанинг кутлуғ мақомини шундай баён этди:

**Шўрлик одамзоднинг толеи учун
Энг аввал оналар қўлсин ибодат.
Зора, гуноҳлардан пок бўлгай очун,
Оналар ўтини топиб ижобат.**

**Каъба қопқасида турган, эй посбон,
Аввал оналарнинг очгин ўйларин,
Оналар пойига тиз чўк ўшал он,
Тавоғ қил, кўзга сурт, ўпгин кўлларин.**

“Оналарнинг энг бўюги – Омина онализ!”. Ҳамқасбларидан бири айтган бу гап изланишимга мисли муқаддима бўлди. Тўғрида, гаймабаримиз(с.а.в.)нинг волимида мұхтарлармалари қандай аёл бўлганини яхши билиш ҳаммамизга жоиз. Аллоҳнинг ҳабабини дунёга келтирган зотни қанча шарагласка кам.

Улуғлар ҳақида ўйлаганда ажаб ҳолатлар куз олдимизда намоён бўлади. Тасодиғи ғири ё тақдир битимли, Имом ал-Бухорий ҳам ёшлигидаёт отадан етим қолиб, онаси бағрида улуган. Волидаси уни ёнг ўқисак дараражада билимли, энг гўзлаб одоб соҳиби сифатида тарбия қилган. Ҳамиша ўғлини таълимга рағбатлантириб кўрсатишига ҳаракат қилган. Дилбанди ўн олти ўшга еттанида у билан бирга ҳажз зиёратига бориб, ўғлини шу ерда ота юртига Имом Бухорий бўлиб қайтган...

Буюклардан буюклар дунёга келиши хусусида бундай ҳаётий мисоллар кўп. Ўрта асрнинг бекиёс қомусий олими Абу Райхон Берунийн билмаган ким бор?! Муаррихларнинг таъқидлараш, у билган ва амалий тадқиқот тарзида шуғулланган соҳалардан кўра, ўрганмаган тармокларни санаёт чиқиши осонкор. Мәълумки, кўхна Хоразмда математика, астрономия, геодезия, география фанлари тараққий этган. Илмига қизиқинлар узоқ-узоқ ўртлардан Кот (Кат)га келишган. Улар орасида нафақат хитойлик ва румлик, балки испанияликларни ҳам учираш мумкин бўлган.

Хўш, ана шундай муҳитда ақлини тағнаган Берунийнинг ёшлидаги имлга меҳр кўйишига ким сабаби бўлган? Онаси, албатта. Абу Райхоннинг ўзи ёзил қолдирганидек, онаси ўтиң териши билан тириклик ўтказиши баробарда фарзанди қалбиди билим чўғини ёқа олган. Афсуски, жаҳон тан олган Берунийнинг оила атзозлари, ота-онасининг исми-шарифлари ҳақида бошқа маълумот сақланиб қолмаган. Лекин муҳтоҷликдаги оддий ўтични аёлнинг ўғли шу даражага этиши яна бир жиҳат бўйича

кўзимизни очишига хизмат қилиши тайин. У ҳам бўлса, бугун айримларнинг кўли калтагиги, хонадонидаги етишмовчилги боис боласини ўқитмаслигидек балодан воз кечишига ундишидир. Янын фарзанд вақтида оқила аёлнинг тарбиясини олса, таълима тўғри йўналтириса – камбағаллик илмига тўсич бўла олмайди. Ушбу ходиса Беруний

Бу бир тарих, ўтди даврон – кетди замон, дейшига шошилмасдан яқин ўтмишишимизга мурожаат қиласа ҳам, бора тарбиясида барibir она бирламчи ўринда эканига гувоҳ бўламиз. Мазкур ҳақиқатни жадидлар номини олган илғор боболар ҳам қайта-қайта истиботлаб берган.

Жадид зиёлилари хотин киши, албатта, ўқимиши бўлиши кераклигини утиришган. Зотан, аёл маърифати оқилона ҳаёт кечирмоқ, атроф-муҳитни ўнгламоқ, ҳақ-хуқуларга эга чикмоқ учун даркор дейшишган. Шунинг учун ҳам жадидилар аёлларни мамлакат ва миллат тараққийси учун курашга бел боғлаган эрлар илиа ҳамаслак бўлишга чакирганлар.

Сўфијозоданинг фирича, мактаб бориб, камол касб этмаган гўзланинг ўз жамолидан фурурланиши асоссизdir. Илм-маърифат – мана аёлнинг ҳақиқий эйинати!

Жадидилар “Тарбиянинг бошида миллат оналари турди”, деганларидек ҳақ бўлгани шубҳасиз. Абдулла Авлонийнинг ё ҳаёт – ё мамот, ё нахот – ё ҳалокат ҳақидаги даввати замидрида ҳам аёл сиймосида улғуғ муаллими кўра олиш фалсафаси мужассамдир. Ёки Фитрат “Оила” асарида ёзганидек, боланинг она бағрида оладиган биринчи

ва унинг онаси мисолида аллақачон истиботланган.

Жаҳон тиббиётининг асосчиси Ибн Синони ҳам буҳоролик Ситора исмили бир аёл туқкан. Оналарнинг юксак масъулиятни теран англаган бу зот Афшона қишлоғига ўғлига тарбия берар экан, энг аввали, унга ҳар нарсанинг мөхияти юзасидан “Нима учун?” деган савол билан кириқинши ва унга жавоб топишни ўргатган. Тарбиянинг тасъирини қаранг, мактабда Ибн Сино болаларнинг энг кичига бўлишига қарамай, ҳаммадан яхши ўқиган. Устози Хатиб Убайдийн турли саволлар билан кўмид ташлашган. Осои кутилишини истаган домла эса “Куръонни ўргансанг, барча саволларни ўғлига жавоб топасан”, дейди. Шу сабаби Ибн Сино ўн ўшгача Куръонни тўлиқ ёдлаб олади. Бошқа фанлар билан шуғулланшини ҳам унтумайсан, деб ўтишади.

Гапнинг индalloли, ўз замонасидан илгарилаб кетган Беҳбӯйдани ҳам, Мунаввар қорини ҳам, оташнафас Чўлпонни она туккан ва Фитрат назидидаги “биринни тарбияси”ни берган. Ундан кейининг устозлар сабоби бошланган. Модомики, XXI асрнинг баязи оналари, тўклиқи шуҳлик вахидидами, билимдам, юкоридаги ҳақиқатни унтиб кўйиганин сира тушуна олмаймиз. Боласининг тарбиясизлигини боячага, билимсизлигини мактабга тўнкнаши одат қилишади. Вакти келиб ўғил ёки ё кизи диломига ёзилган мутахассисликнинг устаси була олмаса ҳам, табиики, институт айбдор – “бизда ўқиши ўй” миш.

Шундайда гайтар сўзимиз битта: майли, сиз Омина онализдек бўлламасин, лекин афшонали Ситорачалинга бўла оласиз-ку? Берунийнинг ўтични онаси-дек қашшоқ эмассиз-ку? Орқангизга бора опичлаб ўтиң тераётганинг ўй-ку? Жадидлар давридаги қаби жамиятнинг носоғони кучлари қаршилигига дуч келмаяз-ку?

Дарвоқе, ҳеч қандай таътифга муҳтож бўлмаган буюк Амир Темурнинг онаси ҳам маърифати бўлгани хусусида маълумотлар мавжуд. Такина (Тегина) хотун исмили мұхтарамига шот Бухорда Тоҳаш-шария (Шарият тоҳи) таҳаллуси билан танилган Убайдулла ибн Масъуднинг аввалидандир.

Улар Соҳибқирон кейинчалик онаси хотираига бағишилаб Шаҳрисабзда 71 метрлик баландлиги билан ҳамма жойдан кўриниши турдиган дунёга машҳур обида – Оксарой ёдгорлигини бунёд этиригани ҳам унини дастлабки тарбияни кимдан ва қандай олганнинг далилидир. Миннатдор фарзанднинг волидасига кўйган бетакор килиб аksariyati amal kilmaliga etibor bilan shaxsiga qarab qilingan.

Ишонсансангиз, қунданлик турмушда синаб кўриниши. Узого билан уч ойдан кейин боланзидаги ўзғаршидан ўзингизга ўзингиз раҳмат айтса бошлайтиси. Бу ҳаммамиз биладиган, бироқ тарбияни рўйиҳа килиб аksariyati amal kilmaliga etibor bilan shaxsiga qarab qilingan.

Ишонсансангиз, қунданлик турмушда синаб кўриниши. Узого билан уч ойдан кейин боланзидаги ўзғаршидан ўзингизга ўзингиз раҳмат айтса бошлайтиси. Бу ҳаммамиз биладиган, бироқ тарбияни рўйиҳа килиб аksariyati amal kilmaliga etibor bilan shaxsiga qarab qilingan.

Ишонсансангиз, қунданлик турмушда синаб кўриниши. Узого билан уч ойдан кейин боланзидаги ўзғаршидан ўзингизга ўзингиз раҳмат айтса бошлайтиси. Бу ҳаммамиз биладиган, бироқ тарбияни рўйиҳа килиб аksariyati amal kilmaliga etibor bilan shaxsiga qarab qilingan.

Ишонсансангиз, қунданлик турмушда синаб кўриниши. Узого билан уч ойдан кейин боланзидаги ўзғаршидан ўзингизга ўзингиз раҳмат айтса бошлайтиси. Бу ҳаммамиз биладиган, бироқ тарбияни рўйиҳа килиб аksariyati amal kilmaliga etibor bilan shaxsiga qarab qilingan.

Гавҳархон МУҚАДДАСОВА,
Солик қўмитаси раисининг
маслаҳатчиси

MUASSIS: TADBIRKORLAR VA ISHBILARMONLAR HARAKATI –
O'ZBEKISTON LIBERAL-DEMOKRATIK PARTIYASI

Таҳрир ҳайъати:
Акташ ХАЙТОВ
Дилшод ШОУМАРОВ
Шуҳрат БАФОЕВ
Мавлуда ХЎЖАЕВА

Сирожиддин САЙЙИД
Адҳам ШОДМОНОВ
Виктор ПАК
Насимжон АЛИМОВ

Бош мұхаррир
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Сардор
МУСТАФОЕВ
(Бош мұхаррир
үрнинеси)

Таҳрирят манзили:
Тошкент шаҳри
Нукус кўши 73°-уи.
электрон почта:
xxi_asr@mail.ru
телефонлар:
қабулхона –
71 215-63-80
(төл/факс).
Обуна ва реклама
бўлими –
71 255-68-50.

“XXI asr” ижтимоий-сийёсий газетаси
Ўзбекистон Матбуот ва ахборат
агентлигидаги 2011 йил 14 июнда 0009-ролами билан
руйхатдан ўтиказилган.

“Шарқ” нашриёт-матбаба акциядорлик
компанияси босмахонасида чоп этилди.

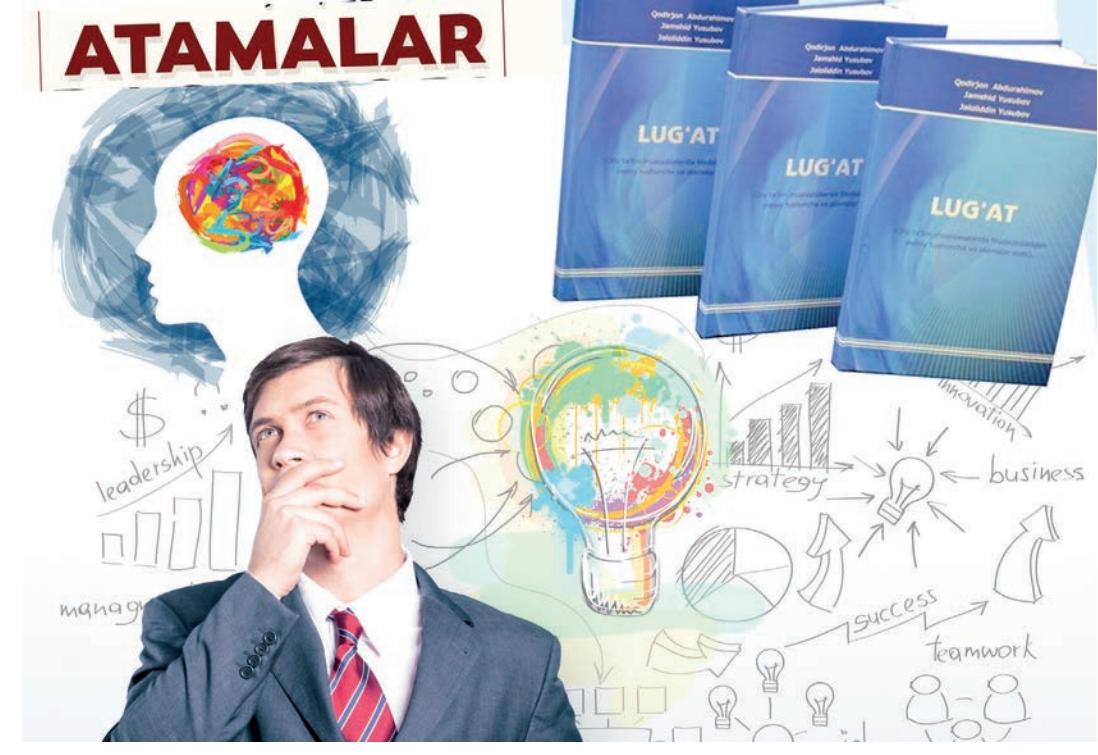
Корхона манзили:
Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси 41-уи.
Газета оғсет суслида, А-2 форматида
босиди. Ҳажми – 3 босма табоб.
Буюртма рақами: Г – 345
Адади: 10676
Бахоши келишилган нархда.
Топширилди – 21:00.

Таҳририятга келган кўлёмалар тақриз
қилинмайди ва малилларга манба
сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.
Малиллар фикри таҳририят нутка
назаридан фарқ қилиши мумкин.
Газета таҳририят компютер марказида
терилди ҳамда дизайнер

Маъруфхон Раҳмонов
томонидан саҳифаланди.

ISSN 2181-497X
9 7 7 2 1 8 1 4 9 7 0 9
НАШР КЎРСАТКИЧИ: 406
1 2 3 4 5 6
Навбатчи мұхаррир:
Фаррух ЖАББОРОВ

АТАМАЛАР

ҚИСҚАРТМА АТАМА КИМГА КЕРАК?

...Ижтимоий тармоқларда роса тортишув авжига чиққанига кўзим тушиди. Нима экан десам, қайси-дир ташкилотдаги лавозим эгасининг узундан-узун аталиши ҳақида гап борарди. Эринмай санаб чиқдим – ушбу лавозим аталиши озмас, кўпмас, нақ 32 сўздан иборат экан. Ўн қайта ўқинг, юз марта тақрорланади, ўйлай агар эсингизда қолмайди.

Нега дейсизми? Атамалар ҳар ўзгарганида бир-икки маъмурӣ бино пештокига ёзиладиган осиғли, таҳталар ўзгирибина қолмайди, балки тизимдаги барча муассасаларда бу ҳолат тақрорланади. Биргина таълим тизимида юртимизда ўн мингчага мактаб борлигини айтсан, фоилийни айтсан, ҳақимнинг кўлами дарҳол кўз олдимизга келади. Бунга барча муассасаларни ўзгаришни ўзгаришни ҳам кўшиб қўйинг.

Қисқартмаларнинг турли департамент, қўмита ва инспекциялар номларига тақалишини ҳам кўп учратамиз. Нукта-вергулсиз, фолиятини мижхоблаб тушунтирадиган атамалар. Одамлар тўлини оғритиб, биш қотириб бу атамаларни тўлиқ, айтмайди –